

Zprávy do každé rodiny

Podívejte se na zpravodajské servery na webu a třeba odhlášíte denní tisk

(CD)

VOJTĚCH BEDNÁŘ

Kde na českém internetu najdeme nejnovější zprávy z domova? Ze světa? Ze sportu? Z médií či o technice? Jak moc lze takovým zprávám věřit, a kdo nám je dává? To vše se dočtete v tomto článku.

World Wide Web je ideální médium pro přenos zpravodajských informací všeho druhu od tvůrců ke konzumentům. Kam se hrabou noviny se svým pomalým tvůrčím cyklem, kam se hrabe televize se svou jednosměrností a statickostí. Teprve díky WWW dostaly zprávy, zpravodajská a publicistická média ten správný smysl. Kombinace textu, grafiky, statického obrazu na fotografiích a videa, zvuku a diskusních fór, konferencí či chatů se zajímavými lidmi vytvářejí to pravé a zatím nejdokonalejší multimédium.

Zprávy dříve než v televizi

Tím, co WWW umožňuje dokonale, je maximálně rychlý přenos zpráv. To, co vidíte v televizních novinách, vyžaduje určitý čas na přípravu. Natočení, sestřihání, vypracování scénáře. Plus pohyb štábu a využití technických prostředků. Na internet lze zprávu umístit okamžitě, není k tomu potřeba mít v terénu množství lidí, stačí minimální technika a zpráva je k dispozici všem uživatelům, bez ohledu na jejich umístění nebo na vysílací schéma. Díky tomu je možné, že pokud sledujeme zprávy na síti, je pro nás to, co vidíme večer v televizi vlastně už zastaralé, a to co si druhý den přečteme v novinách vlastně archaické. Snad až na názory či komentáře.

To neznamená, že by internet měl v dohledné době tendenci nebo potenciál vytlačit konvenční noviny nebo televizní vysílání. O nic z toho se nemusíme obávat, nicméně lidé stále více a více využívají alternativních cest k informacím a web je z nich tou zatím nejrychlejší a nejpohodlnější.

Zprávy: Všechno nebo málo

Webové servery obsahující zpravodajství a publicistiku prošly u nás i v zahraničí krátkým, leč bouřlivým vývojem. Během něj se prolínaly tendence vytvářet univerzální, všeobjímající zdroje informací od zpráv až po kuchařské recepty se snahami vysoce se specializovat. Nešlo o nic jiného, než o peníze. V době, kdy WWW začínalo fungovat v té míře, v jaké ho známe dnes totiž nikdo pořádně netušil, jak na něm vydělat. Někteří doufali v úspěšnost reklamy, jiní chtěli zproplatňovat obsah, nutit uživatele, aby pro zajímavé články a multimédia sáhli do svých kapes. Tento boj není do dnes zcela rozhodnut, nicméně situace se ustálila na mrtvém bodě zdánlivě rovnováhy. Díky tomu se můžeme setkat s portály agregujícími informace z různých zdrojů, poskytujícími klasické zpra-

vodajství, komentáře i zábavu ze všech možných oborů a populární formou. Naproti nim existují úzce specializovaná a vyhraněná místa zajímavá jen pro odborníky na téma, kterému se tato místa věnují, a ještě zajímavější pro možné inzerenty. Některé servery jsou zcela zdarma (většina), jiné požadují platby za služby navíc, především se jedná o specializované zdroje informací – server většího významu, který by byl zcela placený, v českých podmínkách neexistuje.

Politika, ekonomika...

Jinými slovy konvenční zpravodajství, tak jak jej známe z novin. Společnosti, které vydávají celostátní papírové deníky, si již dávno uvědomily, jak nutné je být přítomen i na internetu. Oproti komukoliv mají značnou výhodu. Výhodou je vlastní redakce, zavedení autoří, zavedené postupy při tvorbě zpráv. Zpočátku je tak v zásadě stačilo „přiohnout“ a využívat jak pro práci na normálních novinách, tak i pro práci na těch internetových.

Jestliže webové verze velkých deníků měly být zpočátku jejich výkladní skříní a reklamou (přečti si pár zpráv, a pak si kup noviny), dnes již tomu tak není. Velké servery, o kterých ještě bude řeč, mají vlastní redakce a jsou schopny produkovat stejně kvalitní obsah jako tištěná vydání mnohem rychleji a levněji. Dalo by se říct, že i když u některých z novin existuje silné propojení mezi světem na internetu a mimo něj, v podstatě jsou to dva světy, velice odlišné a od sebe vzdálené.

Kromě redakcí novin poskytuje zpravodajství na internetu ještě několik dalších subjektů, o kterých bychom to možná ani neřekli. Rádía, televize, a především – zpravodajské agentury. Právě agenturní zpravodajství je pro mnoho novin a dal-

ších médií hlavním zdrojem čerstvých informací. A pokud je k dispozici i koncovému uživateli, alespoň v nějaké míře, je pro něj cennější než tyto noviny. Nevěříte? Čtete dál.

Technika, komunikace

Internet je z pohledu laika stále ještě často především neuvěřitelným propletením počítačových součástí, ve kterém se, mimo okno prohlížeče, prakticky není možné nijak orientovat. A tak není divu, že i zpravodajské a informační servery na něm, ať se již zabývají čímkoliv, vycházejí původně ze serverů o internetu samotném. I těch stále existuje celá řada, od míst určených prakticky jen odborníkům na velmi vyhraněný problém, přes středně odborné až po vyloženě popularizující a vhodné prakticky pro každého čtenáře. Díky tomu si skutečně je z čeho vybírat, a chcete-li zůstat informováni, je výběr zdroje někdy podstatnější než samotný jeho obsah.

Vše pod jednou střechou

Před několika léty dospěl vývoj internetového zpravodajství do stavu, kdy se pod křídla velkých vydavatelů začaly slučovat zdroje různé povahy a různého obsahu. Protože portály, kde jste si na jediné stránce mohli přečíst všechno (a nic), se příliš neujaly, narážíme dnes spíše na propletenec relativně malých, vzájemně propojených serverů pod křídly jednoho majitele. Tyto servery si často přebírají zprávy, dělají na sebe reciproční reklamu, sdílejí dokonce některé autory a jejich cílem je poskytnout co nejvíce informací na co nejvíce témat (a prodat přitom co nejvíce reklamy). Jejich majitelé chtějí, aby uživatelé navštěvovali co nejvíce různých zdrojů v rámci právě toho jejich

propletenec a přitom pozapomněli na propletenec ostatní, ale tak to ve skutečnosti většinou není. V každém případě však takováto řešení představují dnes již velmi podstatnou část českého internetu, přesněji řečeno obsahu na něm, a nelze je ignorovat. Používáme je každý den.

Časopis jednoho muže

Současný stav vzniknul z okamžiku, kdy si jeden nebo několik lidí řeklo, že by nebylo špatné založit na internetu časopis. Historická díla, servery jako Neviditelný Pes, Svět Namodro nebo Britské listy, představovaly počátek české internetové publicistiky, nicméně dnes se nacházejí spíše na jejím okraji. Jako minoritní časopisy, tlačené z jedné strany továrnami na zprávy, ze strany druhé osobními blogy. Jsou stále užitečné a funkční, ale pro zmenšující se komunitu čtenářů. I tak je rozhodně nemůžeme nazvat přežitkem, i když mainstream je dnes již poněkud jinde. I jim se v další části budeme věnovat.

Všemi cestami

Internetové časopisy nabízejí svým uživatelům ne jednu cestu k informacím, přesněji ke své návštěvě. Ne každý má možnost několikrát denně kontrolovat web, co se stalo zajímavého, a ničít si tak nervy a zdraví. Proto existují možnosti zasílat novinky na e-mail, formou krátkých textových nebo multimediálních zpráv na mobil, módní a velmi účinný je také přenos pomocí technologie RSS, můžeme se s ním setkat stále na více, a více serverech. Za některé z těchto kanálů je nutné platit, jiné zůstávají zadarmo, jejich hlavním úkolem je nutit lidi, aby se podívali na hlavní stránky a prodat tak další reklamu, zajistit majiteli serveru zisk.

Webové zpravodajství se od konvenčního, ať už tištěného nebo elektronického, liší ještě v jednom důležitém aspektu a to je periodicitu. Noviny vycházejí jednou denně, v extrémním případě mohou vyjít dvakrát. Rozhlas a televize mají své zpravodajské relace po celý den, to je jejich velká výhoda. Za touto výhodou se ovšem maskuje také podstatný nedostatek. Čas a rozsah jejich pořadů je dopředu dán vysílacím schématem a připraveným programem. Technicky vzato, pokud nastane krizová situace, mohou být zprávy co hodinu, headliny co půl hodiny nebo tak, jak to určuje schéma, a každé odbočení je nepříjemné. Především proto, že je náročné na čas, na lidi i na peníze, a navíc do vysílání vnáší nepříjemnou nejistotu pramenící z nabourání plánu.

Naproti tomu web lze bez obav aktualizovat neustále. Všechny zpravodajské servery jsou dnes průběžníky. To znamená, že nové články, nové zprávy se na nich objevují tak, jak jsou redakcí vytvářeny bez ohledu na stanovené časy, kdy by mělo něco vyjít. Odbornější časopisy a ty, u nichž na každé minutě tak nezáleží, obvykle vycházejí jednou denně, ale přesto se jejich stránky v průběhu dne plní aktuálními novinkami, krátkými zprávami, kterým se v některých případech říká bleskovky.

Web jako doplněk

Objevily se ovšem i obrácené pokusy. Učinit z webového zpravodajství, webové publicistiky doplněk něčeho jiného. Lze to pozorovat částečně v případě časopisů vedených redakcemi elektronických médií, rádía, televize, webů provozovaných autory konkrétních pořadů, a podobně. Jejich výhodou je to, že mohou v prostředí neohrazeném stopáží poskytnout mnohem více informací, než

kolik se vejde do obyčejného, například televizního pořadu. Jejich životnost je však bohužel ohraničena životností mateřského programu, na kterém jsou závislé. V některých případech také pochopení jejich obsahu vyžaduje sledování mateřského programu. To publicistiku jako takovou komplikuje, a uživateli vadí.

Podobné je to s weby některých časopisů, a to jak odborných, tak i populárních – příkladem je třeba právě PC WORLD nebo Computerworld. Na jejich stránkách sice můžeme najít články i on-line obsah je spíše doplňkem, dodatečnou službou čtenářům, která má časopisům zajistit jejich stálou přízeň a neustálou informovanost.

Média o médiích

Kromě všech typů zpravodajských, publicistických a názorových serverů existuje ještě jeden typ. Servery, které se na odborné úrovni zabývají médii jako takovými. Tedy jinými zpravodajskými a publicistickými servery, jejich formou, obsahem, a také a především causami, které jejich působením často vznikají. Je to tak trochu odnož něčeho, čemu se říká metafyzika médií, nicméně i jejich obsah může být i pro takřkajíc obyčejného uživatele zajímavým a poučným.

Závěrem

Internetové noviny, časopisy a e-zinů existuje ještě mnohem více, nebylo v možnostech svých a ani tohoto časopisu je vyjmenovat všechny. Většina z nich stojí za zhlédnutí. Lze se z nich poučit, lze se u nich pobavit, jsou do jisté míry laskavé, informující, účinné. Prostě takové, jaká mají média být.

Přehled některých zpravodajských a publicistických serverů v ČR

České noviny

★★★★★

www.ceskenoviny.cz

Typ: zpravodajský server, všeobecný

České noviny vycházejí z produkce dceřiné společnosti ČTK, naší největší (a podle některých jedině) informační agentury, mimochodem podobně jako je ČT nebo Český rozhlas veřejnoprávní. Přínášejí základní informace z domova i ze zahraničí, právě zprávy zde uveřejněné jsou často základem zpráv, které můžeme najít na mnoha jiných

místech, a to včetně fotografií. ČN jsou známy svou snahou o objektivitu a vyváženost, to ovšem vyplývá ze samotného poslání tiskové agentury. Z toho, co se děje, vybírá jejich redakce obvykle nejzajímavější a nejsledovanější události (ČN mohou přebírat pouze omezený počet zpráv denně), avšak i tak je tento server velice solidním základem pro každého, kdo chce být informován o politice, kultuře, ekonomice i sportu, věcně a bez zbytečné omáčky. Nedostatkem ČN jsou občasné problémy jejich autorů, respektive zpravodajů ČTK

s češtinou. Špatně I/Y bohužel není výjimkou. Další potíží je nešvar ČTK z posledních let přebírat (obráceně) zprávy z jiných médií.

iDnes

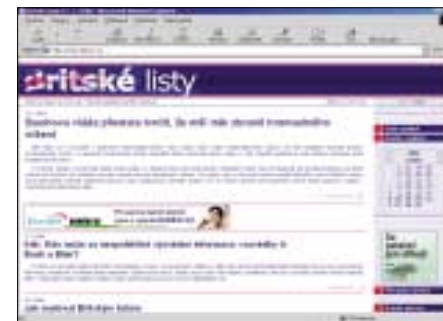
★★★★★

www.idnes.cz

Typ: zpravodajský server/portál

iDNES je on-line divize Mladé Fronty DNES, nejvýznamnějšího tuzemského deníku. Fakticky se však jedná o samostatný server s vlastní redakcí,

kteří s MfD velmi účinně spolupracuje (noviny najdeme na adrese www.mfdnes.cz). Přináší zprávy v přehledném formátu, rychle a aktuálně. Na rozdíl od ČN nemá problémy s češtinou ani s víkendovými aktualizacemi a funguje jako portál k několika dalším serverům skupiny, jako je třeba sportovní příloha na adrese sport.idnes.cz nebo společensko – bulvární část Revue (revue.idnes.cz). iDNES lze vyčíst totéž, co tištěné MfD. Totiž že ve snaze o získání čtenáře dává občas přednost lehkým tématům, eventuálně lehčímu zpracování důležitých informací tak, aby byly stravitelné pro každého na úkor jejich kvality. To je pro někoho škoda, pro někoho nikoliv. Dalším problémem je pak komplikované fungování serveru na některých prohlížečích, zejména na starších Mozillách.

Novinky ★★★★★
www.novinky.cz
Typ: zpravodajský/publicistický

Novinky byly původně zpravodajským, vulgarizujícím serverem vlastněným Seznamem. Před rokem však došlo k radikální změně. Server jako samostatné médium přestal existovat a přešel pod křídla redakce deníku Právo (jeho původní obsah zůstal částečně zachován). Co se obsahu týče, Novinky se odlišují od všeho předchozího. Jsou totiž mnohem bulvárnější, mnohem volnější. Zajímají se o „lidovější“ informace a jejich obsah není úplně provázán s obsahem deníku. I tak lze ale na nich najít poměrně značné množství zajímavých informací pro méně erudované uživatele nebo pro ty, kteří nemají mnoho času.

Ekonomicky a podrobně ★★★★★
www.ihned.cz
Typ: zpravodajský

Hospodářské noviny zná téměř každý, kdo se kdy zajímal o informace nutné pro rozhodování o práci, o podnikání, o penězích, faktem však je, že průměrný čtenář denního tisku si jich pravděpodobně nevšimne. Tak jako ostatní celostátní deníky mají i tyto noviny svou internetovou část, a to na adrese www.ihned.cz. Od ostatních zpravodajských serverů se již na první pohled odlišuje. Server nabízí základní aktuální informace, stejně tak jako causy mající co společného s domácím i světovým politickým a především ekonomickým životem. To, co vás zaujme pravděpodobně jako první, je podrobnost, se kterou se server některými tématy

věnuje. Kromě klasických zpravodajských článků zde najdeme poměrně detailní analýzy a úhly pohledu na problémy, poskytující mnohem komplexnější informaci, než jakou bychom mohli čekat od ostatních, zde vyjmenovaných serverů.

iHned v žádném případě nebulvarizuje. Nestkáme se na něm s lacinými, zlehčujícími titulky či obsahem. Daní za tuto skutečnost však je, že server se tak stává na čtení komplikovanějším. K pochopení některých textů je potřeba více času. Přinesou však více informace. Pro některé uživatele, respektive prohlížeče je také problematický design a rozvržení serveru. Informací, zejména textových je více než hodně, a i to komplikuje navigaci. Pochvalu však zaslouží PDA a RSS verze.

Lidovky Centrum.cz ★★★★★
www.lidovky.cz
Typ: zpravodajský

Lidové noviny jsou v ČR nesmírně známým deníkem s dlouhou tradicí a vysokou úrovní. Na rozdíl od MfD, která vytvořila nejen vlastní portál, ale prakticky vlastní tiskovou agenturu, měly problémy se svou přítomností na WWW a prošly několika zásadními etapami vývoje. V současné době se jejich virtuální verze vyvíjí ve spolupráci s portálem Centrum.cz Nabízí jak domácí, tak i zahraniční aktuální zpravodajství, navigace serverem je jednoduchá. Lidové noviny (a tedy i jejich internet) více upřednostňují publicistiku před zpravodajstvím. Více se orientují na rozhovory, na komentovaný obsah. Na WWW to však není natolik vidět, což je jenom dobře. Problémem jsou u nich v některých případech víkendové aktualizace, velmi kvalitně je naproti tomu zpracována verze pro PDA a také sidebar pro prohlížeče Mozilla, pokochat se lze dvěma druhy kresleného humoru, jenž k české publicistice natolik patří.

Více než jen Blesk ★★★★★
www.blesk.cz
Typ: bulvární

Řvavě červená a černá barva! Vykičňáky! Obrovské fotky a titulky, které ukrývají obsah plytký, britký a nepoučný. Zajímá vás, s kým právě spí největší superstar? Jak skončí další díl seriálu Cobra 11 a že je vrahem zahradník? Pak čtěte Blesk. Webový server největšího bulvárního deníku skutečně nemá co nabídnout. Obsahuje sice základní zpravodajské informace, ale většina jeho obsa-

hu nemá takřka žádnou cenu. Těžko říct, kdo má být jeho návštěvníci, těžko říct, jaký je jeho účel.

Radiožurnál ★★★★★
www.izurnal.cz
Typ: doplněk k rozhlasu

iŽurnál je webovým magazínem Českého rozhlasu 1 – Radiožurnálu. Přináší zprávy, aktuality přehledně utříděné podle kategorií v hezkém, ale jednoduchém designu. Jeho hlavní předností je možnost poslechnout si aktuální rozhlasové relace ve formátu streamovaného MP3. Další funkce jsou analogické k ostatním informačním serverům, tedy počasí, anketa, atakdále. Server obsahuje sekci publicistiky, komentářů, diskusi a archiv, nemá žádné vážnější nedostatky. Celkově se dá říct, že iŽurnál je zajímavým doplňkem k poslechu rádia a možností interaktivní komunikace publika s rádiem. To je však všechno. Využívat jej jako primární zpravodajské médium by asi nebylo nejlepším nápadem. Domníváme se však, že po ničem podobném jeho autoři ani vlastně nebaží.

Česká verze BBC ★★★★★
www.bbc.cz
Typ: doplněk k rozhlasu

Server BBC Czech představuje pro českou mutaci britského veřejnoprávního rozhlasu totéž, co iŽurnál pro Český Rozhlas. Po stránce designu i obsahu se server drží standardních šablon, nepřichází s ničím přelomovým, ničím novým. To, co na něm láká, je lepší třídění obsahu, který je, ve srovnání s čistě českými servery, jiný. Nabízí totiž i jiné informace než ty, které si ve stejnou chvíli můžete přečíst všude, více analýz, komentářů. Problémy jsou viděny nejen z jiného úhlu, ale také z mnohem větší hloubky, než je tomu v případě ostatních serverů a to dává BBC určitou, poměrně značnou exkluzivitu. Vyplatí se jej určitě navštívit také proto, že pokud umíte jazyky, funguje též jako odrazový můstek k dalším lokalizovaným verzím s vlastními zprávami.

Česká televize ★★★★★
www.czech-tv.cz
Typ: doplněk k televizi

Česká televize si nedávno vytvořila novou, obrovskou webovou prezentaci. Její server, naštěstí, není klasickým zpravodajským místem. Přináší

však množství informací o programu televize, prezentace pořadů, přičemž některé z nich mají vlastní, kvalitně provedené stránky i vlastní metody ko-

Přehled některých on-line časopisů v ČR

Máte rádi mobily? ★★★★★
www.mobil.cz
Typ: odborný časopis

Mobil.cz byl dlouho samostatným subjektem, než vplul jako filiálka pod křídla iDNESu. Jedná se jednoznačně o nejpřehlednější a nejstarší server o fenoménu mobilních telefonů u nás. Nabízí technické recenze, srovnání, informace o nových trendech, ceny a obrázky telefonů. Je určen širokému spektru, od běžných uživatelů až třeba po obchodníky a mobilní odborníky. Jediným jeho skutečným konkurentem, jež je nezbytné uvést, je časopis Mobilmania (www.mobilmania.cz). Vychází jako průběžně aktualizovaný deník, na nejzajímavější věci na něm narazíte po ránu.

Máte rádi počítače? ★★★★★
www.zive.cz
Typ: odborný časopis

Živě, dříve zive.cpress.cz, patří mezi nejstarší tuzemské časopisy o počítačích a komunikacích. Převážný deník, okořeněný aktuálními bleskovkami, představuje naši špičku v oboru. Konkurenční www.technet.cz se po čase začal věnovat „spotřební“ počítačové elektronice, a Živě je tak v oblasti počítačů, softwaru a technologií nekorunovaným králem. Pokud se o problematiku zajímáte a nemáte čas procházet zahraniční servery, jako třeba The Register (www.theregister.co.uk) nebo Techworld (www.techworld.com), či se za-

munikace s diváky. Lze si prohlížet streamované zpravodajské relace, bohužel v poměrně nízké kvalitě, stejně tak jako dozvědět se o statutu televi-

že, jejím fungování a třeba financích. To je dobře, protože tento web patří ve své kategorii, přes problémy s vlastní těžkopádností mezi povedené.

Máte rádi internet? ★★★★★
www.lupa.cz
Typ: odborný časopis

Lupa, produkt společnosti Internet Info, je jednou ze dvou anomálií, kterým se věnujeme. Tento server se úzce specializuje na internet, především na český a jevy na něm. Nenajdeme zde klasické zpravodajství, ale zejména komentáře a také komentované zprávy, názory autorů článků. Propírány jsou technologie, protokoly, ale také uživatelé a peníze, zkrátka vše, co souvisí s internetem. Nové články najdete každé ráno, bleskovky ani aktuality v klasické podobě zde neexistují. Lupa je vhodná pro odborníky, právě pro ně je zajímavým zdrojem informací a rovněž diskusním fórem.

Média pro média ★★★★★
www.ceskamedia.cz
Typ: odborný

Druhou a nejvýznamnější anomálií je server Česká Média. Zabývá se, jak překvapivě, právě médií. Najdeme na něm dva typy informací. Prvním a stěžejním jsou materiály, odkazující na jiné zpravodajské servery. Je to výběr toho nejzajímavějšího, co se ten který den na českém internetu objevilo. Druhou část pak představují názory, glosy

a vlastní publicistika. S trochou nadsázky by se dalo říct, že ČM jsou portálem do světa médií „za portály“, tedy za vlnou hlavních zpráv, které na nás chrlí běžné informační servery. S jejich pomocí je možné tento svět mnohem lépe pochopit, ale třeba se jím i pobavit, a to je jistě velmi přínosné.

One Man Show ★★★★★
www.blisty.cz
Typ: názorový

Britské listy pana Čulíka mají představovat protiváhu českých médií, jsou vydávány v Británii. Představovaly vítanou alternativu, možnost reflexe tuzemské situace očima zvenku. Bohužel, pod pokličkou snahy hovořit o tom, o čem se příliš nemluví, někdy sklouzávají k až nevkusu, k provokacím, nemístným, i když možná dobře míněným urážkám. V každém případě stojí za zmínku, stojí se na ně podívat, ale je vhodné brát je s rezervou.

One dog Show ★★★★★
www.neviditelnypes.cz
Typ: názorový

Pravým opakem je první „skutečný“ internetový deník známého spisovatele Ondřeje Neffa Neviditelný Pes. Mnozí říkají, že tento časopis již nyní není takový, jaký býval, tedy politicko – společensko – zvířecí. Přesto přináší kromě zajímavých informací také jejich zajímavé interpretace, u čtení se nejen počítá, ale i pobavíte. 4 0104/FEL

